

مقدمه تولید سنبل الطیب در ایران

رضا امید ییگی^۱ و سید محمد فخر طباطبائی^۲

۱- گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، تهران

۲- گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران، کرج

خواص دارویی ریشه گیاه سنبل الطیب (*Valeriana officinalis*) توسط داروسازان جهان بخوبی معرفی گردیده است. در سال ۱۹۶۶ از ریشه این گیاه ماده «والثیوتریات» استخراج گردید و ترکیبات مؤثره آن (مدیوالر والرینان، کاردیوزان، بالدترینان، بالدربیپان و ...) برای درمان عوارض مختلف سیستم عصبی به کار رفت. بدین لحاظ این گیاه امروزه در کشورهای مختلف با استقبال خوبی روبرو گشته و کشت متابولیتی آن روز افزون گردیده است.

اخیراً در ایران دارویی از ریشه سنبل الطیب تهیه شده است که ریشه مورد نیاز برای ساخت این دارو از کشور هندوستان وارد می شود. ریشه وارداتی متعلق به ارقام نامرغوب سنبل الطیب است. از این رو کشت انبوه این گیاه بر مبنای نیجهای اکولوژیک بومی ایران ضرورت دارد و اصل «به دارویی از به کشتی است» باید در مورد این گیاه در بخشهایی از سرزمین ما مصداق یابد و محقق شود.

با توجه به موارد بالا مطالعات کشت انبوه گیاه سنبل الطیب در سال ۱۳۷۲ آغاز شد و مقدمات تولید این گیاه در سال ۱۳۷۳ انجام یافت و بررسی و تحقیق در این مورد ادامه دارد. در این مقاله ضمن طرح نکات ویژه و جالب کشت سنبل الطیب در نیجهای گیاهی خاص آن در ایران، مدلی از مسایل آینده این گیاه در کشور نیز ارائه می شود.